

Sygn. akt: III U 323/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Sylwia Wójcik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2015r. w O.

sprawy z odwołania S. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy

na skutek odwołania S. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 28.03.2012r. znak (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. B. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 24.02.2012r. na stałe,
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania opinii.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28.03.2012r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił S. B. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji S. B. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do renty. Wskazał, że w dniu 27.04.2011r. doznał zatoru płuc na skutek długotrwałego przebywania w pozycji siedzącej w czasie kierowania samochodem ciężarowym. Od tego czasu musi przyjmować leki zapobiegające dalszym zatorom, nadto cierpi na bóle stawów, zaniki pamięci, pogorszenie się wzroku i zawroty głowy, dlatego nie może pracować fizycznie, w tym na stanowisku kierowcy.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie podnosząc, że Komisja lekarska ZUS stwierdziła, że S. B. jest częściowo niezdolny do pracy od 27.04.2011r. do 31.03.2013r., a jego niezdolność nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy, dlatego zaskarżona decyzja odpowiada prawu.

S. B. ostatecznie wniósł o przyznanie mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na stałe.

Pełnomocnik ZUS ostatecznie rozstrzygnięcie pozostawił do uznania Sądu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. B. od dnia 01.06.2010r. był zatrudniony w P.H.U. (...)B. (...) sp. jawna w O. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego. W dniu 27.04.2011r. wykonując obowiązki pracownicze – transport międzynarodowy towarów, dojechał do promu w T. w Estonii, celem odbycia podróży do Finlandii. Około godz. 15.00 odwołujący wyszedł z samochodu by otworzyć kranik pod zbiornikiem paliwa. Wyprostowując się poczuł brak powietrza, duszności, zawroty głowy. W czasie podróży promem źle się czuł, dlatego zgłosił się do lekarza. Wezwano karetkę pogotowia, która czekała w porcie w H.. Odwołujący został tam przewieziony do szpitala, gdzie stwierdzono zator płucny i zator żylny kończyny dolnej. W szpitalu w H. przebywał do 03.05.2011r. a następnie został przewieziony do Polski. W okresie od 05.05.2011r. do 13.05.2011r. przebywał na oddziale kardiologicznym w (...) w O. z rozpoznaniem: zatorowość płucna, zakrzepica żyły udowej i podkolanowej prawej i nadciśnienie tętnicze. S. B. był następnie niezdolny do pracy, przy czym do dnia 23.02.2014r. pobierał świadczenie rehabilitacyjne.

Zdarzenie z dnia 27.04.2011r. zostało przez pracodawcę uznane za wypadek przy pracy a jako przyczynę wypadku wskazano długotrwałe przebywanie w pozycji siedzącej w ograniczonej przestrzeni, tj. w kabinie kierowcy. Dokumentacja dotycząca zdarzenia z dnia 27.04.2011r. została przedstawiona organowi rentowemu, który również zdarzenie to uznał za wypadek przy pracy i wypłacał odwołującemu zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne z tytułu niezdolności do pracy powstałej w związku z wypadkiem przy pracy. Nadto u odwołującego stwierdzono 10% uszczerbek na zdrowiu spowodowany skutkami wypadku przy pracy.

W dniu 02.02.2012r. odwołujący złożył w ZUS wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, któremu uległ w dniu 27.04.2011r. Lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 22.02.2012r. stwierdził, że S. B. nie jest niezdolny do pracy i w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 4 miesięcy licząc od daty ustania uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego. Po rozpoznaniu sprzeciwu odwołującego Komisja lekarska ZUS stwierdziła, że S. B. jest częściowo niezdolny do pracy od 27.04.2011r. do 31.03.2013r., a jego niezdolność nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy. W konsekwencji zaskarżoną obecnie decyzją z dnia 28.03.2012r. organ rentowy odmówił mu przyznania tego renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Sąd zważył, co następuje:

S. B. kwestionował decyzję ZUS z dnia 28.03.2012r., odmawiającą mu prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy, który zdaniem odwołującego miał miejsce w dniu 27.04.2011r.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonej decyzji i odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy nie kwestionował faktu częściowej niezdolności do pracy odwołującego, a przyczyną wydania decyzji odmownej była ocena, iż częściowa niezdolność nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy.

W ocenie Sądu nie można jednak podzielić w/w stanowiska organu rentowego, dlatego odwołanie S. B. jest zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy.

Według art. 17 ust. 1 w/w ustawy przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała we wskazanych w ustawie okresach składkowych i nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zgodnie jednak z art. 17 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych renta z tytułu niezdolności do pracy wskutek wypadku przy pracy przysługuje niezależnie od długości okresu ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy. Warunkiem przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów ustawy wypadkowej jest kwalifikowana przyczyna wystąpienia tej niezdolności w postaci wypadku przy pracy i związku między niezdolnością a wypadkiem przy pracy.

Mając na względzie przytoczone przepisy, Sąd postanowieniem z dnia 18.03.2012r. dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu kardiologii, ortopedii, neurologii, chirurgii naczyniowej i pulmonologii celem ustalenia czy odwołujący jest osobą niezdolną do pracy, czy niezdolność ta pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 27.04.2011r.

Biegli sądowi z zakresu kardiologii K. S., ortopedii J. S., neurologii M. B. i pulmonologii M. O. rozpoznali u odwołującego zatorowość płucną w wywiadzie, przebytą żylną chorobę zakrzepowo-zatorową żył głębokich, zespół antyfosfolipidowy, nadciśnienie tętnicze i stan po operacyjnym leczeniu dyskopatii LS. Zdaniem biegłych odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy od 27.04.2011r. do 31.03.2013r. a niezdolność nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy (k. 11-12a.s.).

Uzasadniając swoje stanowisko biegli wskazali, że stan układu krążenia aktualnie jest dobry. W czasie ostatniej hospitalizacji wykluczono kolejny incydent zatorowości płucnej a w badaniu echokardiograficznym nie wykazano istotnych nieprawidłowości przy granicznym ciśnieniu płucnym. W angio CT nie znaleziono świeżych cech zatorowości. Zdaniem biegłych zatorowość płucna powstała na tle zakrzepicy żyłnej kończyny dolnej prawej, która wystąpiła na ok. 3 tygodnie przed incydem zatorowości płucnej, toteż należy przyjąć, że niezdolność do pracy nie jest spowodowana wypadkiem przy pracy, ale następstwem choroby zakrzepowo-zatorowej żył głębokich prawej kończyny dolnej. Wykonana diagnostyka w Instytucie (...) w W. potwierdziła rozpoznanie zespołu antyfosfolipidowego, którego objawami klinicznymi, będącymi również kryterium rozpoznania tego schorzenia, są nawracające zakrzepy tętnicze i żyłne.

Do powyższej opinii zastrzeżenia wniósł S. B.. W piśmie z dnia 27.07.2012r. podniósł, że zdarzenie z dnia 27.04.2011r. zostało uznane przez ZUS za wypadek przy pracy. Nadto wskazał, iż jego problemy zdrowotne rozpoczęły się 27.04.2011r., w dniu zgłoszenia się do lekarzy na promie V. (...) a opis wywiadu przeprowadzonego przez lekarzy nie jest rzeczywisty z powodu bariery językowej. Na pytanie lekarzy w H., dlaczego jeździ samochodem z tak grubą nogą prawą, w której znaleziono zatory, próbował wytłumaczyć, że ta noga jest normalna a lewa jest szczuplejsza ponieważ ma zanik mięśni po operacji kręgosłupa sprzed 3 lat a lekarze zrozumieli, że miał operację nerek i nogę prawą grubszą od 3 tygodni - co jest nieprawdą.

Sąd, mając na uwadze powyższe zastrzeżenia, dopuścił dowód z opinii nowego zespołu biegłych z zakresu chirurgii naczyniowej, okulistyki, kardiologii i medycyny pracy celem ustalenia, czy odwołujący jest osobą niezdolną do pracy,

czy niezdolność ta ma charakter trwały czy okresowy oraz ewentualnej daty powstania niezdolności a także celem wskazania, czy niezdolność pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy, jakiemu S. B. uległ w dniu 27.04.2011r.

W pisemnej opinii, sporządzonej jedynie przez biegłych z zakresu chirurgii naczyniowej S. R. i kardiologii A. J., rozpoznano u odwołującego przebytą zakrzepicę żył głębokich kończyny dolnej prawej, przebytą w kwietniu 2011r. zatorowość płucną, zespół antyfosfolipidowy, nadciśnienie tętnicze, stan po operacyjnym leczeniu dyskopatii L-S w 2007r. i wolną przepuklinę pępkową. Zdaniem biegłych występujące u odwołującego schorzenia powodują częściową niezdolność do pracy od 27.04.2011r. do 31.03.2013r., lecz nie pozostają w związku z wypadkiem przy pracy (k. 62-64a.s.). Biegli wskazali, że w dniu 27.04.2011r. u odwołującego, chorującego na zespół antyfosfolipidowy wystąpiła zatorowość płucna. Przyczyną zatorowości prawdopodobnie było oderwanie się skrzepliny znajdującej się w żyłach głębokich prawej kończyny dolnej. Przebywanie przez dłuższy czas w pozycji siedzącej (np. przedłużona podróż samochodem) należy do czynników niskiego ryzyka żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej. W przypadku wnioskodawcy doszło do zsumowania 2 czynników: unieruchomienia i zespołu antyfosfolipidowego. Zdaniem biegłych nie było zadziałania czynnika zewnętrznego koniecznego do uznania zachorowania za wypadek przy pracy. Wnioskodawca wykonywał rutynową pracę kierowcy zawodowego. Leczenie zespołu antyfosfolipidowego sprowadza się do leków przeciwzakrzepowych oraz unikania sytuacji, które mogą zwiększać ryzyko powstania zakrzepów.

Podobnej treści opinię wydała również biegła z zakresu medycyny pracy, M. W.. Także i ona stwierdziła u S. B. częściową niezdolność do pracy od 27.04.2011r., bez związku z wypadkiem przy pracy. Stwierdziła, że zatorowość płucna powstała na tle zakrzepicy żyłnej prawej kończyny dolnej, do zachorowania doszło 27.04.2011r., ale nie było zadziałania czynnika zewnętrznego, co jest niezbędne do uznania zdarzenia za wypadek przy pracy, gdyż odwołujący wykonywał wówczas czynności typowe dla pracy kierowcy zawodowego (k. 70-72a.s.).

Także do tej opinii zastrzeżenia wniósł odwołujący podnosząc, że zdarzenie z dnia 27.04.2011r. zostało uznane za wypadek przy pracy i otrzymał z ZUS jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy.

W konsekwencji Sad postanowieniem z dnia 13.03.2013r. dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu kardiologii, chirurgii naczyniowej, okulisty i medycyny pracy, celem wskazania, czy przyczyną zdarzenia z dnia 27 kwietnia 2011r. była przyczyna zewnętrzna, czy też wewnętrzna, tj. stan chorobowy istniejący w organizmie S. B., a w przypadku wskazania, iż przyczyną zdarzenia była przyczyna wewnętrzna - do wskazania, czy istniejące warunki pracy kierowcy samochodu ciężarowego i przebieg zdarzenia w wersji opisywanej przez odwołującego spowodowały pogorszenie stanu chorobowego istniejącego w jej organizmie oraz wskazania czy zdarzenie było spowodowane jedną przyczyną, czy też współdziałaniem różnych przyczyn. W razie ustalenia, że przyczyną zdarzenia z dnia 27 kwietnia 2011r. była przyczyna zewnętrzna albo przyczyna zewnętrzna współistniejąca z przyczyną wewnętrzną, biegli mieli wskazać, czy skutek zdarzenia z dnia 27 kwietnia 2011r. odwołujący stał się osobą niezdolną do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, czy jest to niezdolność częściowa, czy całkowita oraz o wskazanie czasookresu tej niezdolności.

Biegły z zakresu chirurgii naczyniowej J. P., w opinii z dnia 13.05.2013r. rozpoznał u odwołującego przebyty w 2011r. ostry epizod choroby zatorowo-zakrzepowej i powierzchowne żyłaki, miernie zaawansowane kdp IIo CEAP. Stwierdził, że w zakresie chirurgii naczyniowej wnioskodawca jest zdolny do pracy, ma jednak od kwietnia 2011r. stale przeciwwskazania do pracy wymagającej kilkugodzinnego unieruchomienia, jak np. kierowca TIR, autobusu dalekobieżnego a rozpoznana choroba zatorowo - zakrzepowa powinna być uznana jako schorzenie, które nagle wystąpiło 27.04.2011r. i jest związane z wykonywaną pracą (k. 107-108a.s.).

Biegły z zakresu kardiologii, J. K., w opinii z dnia 12.06.2013r. stwierdził natomiast, że z przyczyn kardiologicznych odwołujący nie jest niezdolny do pracy, a decydujące znaczenie ma opinia biegłego z zakresu chirurgii naczyniowej (k. 120a.s.). Podobnie biegły z zakresu okulistyki R. S., w opinii z dnia 18.07.2013r. stwierdził, iż ocena zdarzenia z dnia 27.04.2011r. i zdolności do pracy należy do biegłych specjalności odpowiednich do schorzenia zatorowości płucnej (k. 130a.s.).

W opinii łącznej z dnia 21.10.2013r. biegli: kardiolog, okulista, chirurg naczyniowy i biegła z zakresu medycyny pracy wskazali, iż rozpoznana u S. B. choroba zatorowo-zakrzepowa wystąpiła nagle w dniu 27.04.2011r. podczas pracy i

ma związek z pracą kierowcy, a zdarzenie z dnia 27.04.2011r. stanowi wypadek przy pracy. Stwierdzili, iż odwołujący ma stałe przeciwwskazania do pracy wymagającej kilkugodzinnego unieruchomienia, jak kierowca TIR, czy też innej pracy, przy której musiałby być wielogodzinie unieruchomiony (k. 142a.s.).

Do w/w opinii, stwierdzającej związek zdarzenia z dnia 27.04.2011r. z pracą, zastrzeżenia wniósł ZUS. W piśmie z dnia 17.01.2015r. wskazał, iż wypadek przy pracy to zdarzenie, które wystąpiło nagle, spowodowane przyczyną zewnętrzną. W przypadku ubezpieczonego brak jest przyczyny zewnętrznej. Zdarzenie z dnia 27.04.2011r. wystąpiło wskutek działania czynnika wewnętrznego tkwiącego w organizmie ubezpieczonego. U odwołującego rozpoznano zespół antyfosfolipidowy, który manifestuje się występowaniem zmian zakrzepowo-zatorowych w naczyniach. Z dokumentacji załączonej do akt wynika, że zakrzepica żył głębokich prawej kończyny dolnej wystąpiła 3 tygodnie wcześniej, a w związku z samoistną chorobą (zespół antyfosfolipidowy) zatorowość płucna mogła wystąpić w innych okolicznościach. Tutaj wystąpiła w czasie świadczenia pracy, ale był to przypadek.

Ponieważ w żadnej opinii biegli nie wypowiedzieli się, czy odwołujący jest niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy i na jaki okres, Sąd postanowieniem z dnia 18.03.2014r. dopuścił dowód z uzupełniającej opinii łącznej biegłych lekarzy z zakresu kardiologii J. K., chirurgii naczyniowej J. P., medycyny pracy M. K. celem wskazania, czy w skutek zdarzenia z dnia 27.04.2011r. odwołujący stał się osobą niezdolną do pracy - czy jest to niezdolność częściowa czy całkowita, czy jest to niezdolność okresowa czy trwała.

W wykonaniu tego postanowienia biegły z zakresu kardiologii J. K. w opinii z dnia 02.09.2014r. wskazał, iż odwołujący z przyczyn kardiologicznych, z uwagi na stwierdzone zaburzenia rytmu serca, wymaga dalszego nadzoru i leczenia i od sierpnia 2013r. spełnia kryteria częściowej niezdolności do pracy, o kresowo do końca 2015r., bez związku ze zdarzeniem w dniu 27.04.2011r. (k. 217a.s.).

Biegły z zakresu chirurgii naczyniowej J. P. w opinii z dnia 10.10.2014r. podtrzymał swoją wcześniejszą opinię i stwierdził, iż w zakresie chirurgii naczyniowej S. B. jest zdolny do podjęcia pracy. Ma jednak od kwietnia 2011r. trwale przeciwwskazania do pracy wymagającej kilkugodzinnego unieruchomienia (np. kierowca TIR, autobusu dalekobieżnego itp.). Rozpoznana choroba zatorowo - zakrzepowa powinna być uznana jako schorzenie, które nagle wystąpiło 27.04.2011r. i jest związane z wykonywaną pracą (k. 236-237a.s.).

Biegła z zakresu medycyny pracy M. K. w opinii z dnia 15.02.2014r. stwierdziła, że odwołujący leczony jest przewlekłe terapią przeciwzakrzepową i z tego względu ma trwale przeciwwskazania do pracy, która by wymagała kilkugodzinnego unieruchomienia, odwołujący nie może wykonywać pracy, gdzie musiałby pracować w pozycji wymuszonej (k. 245a.s.).

W opinii łącznej z dnia 14.02.2014r. w/w biegli zawarli takie same wnioski. Ponownie stwierdzili, iż odwołujący nie może wykonywać pracy kierowcy TIR i ponownie wskazali, że zakrzepica żył głębokich wystąpiła 3 tygodnie wcześniej, zatorowość płucna mogła wystąpić w innych przypadkach, biorąc pod uwagę obecność zespołu antyfosfolipidowego (k. 246a.s.).

Do w/w opinii zastrzeżenia wniósł odwołujący, powtarzając podnoszone wcześniej argumenty. Nadto ZUS w piśmie z dnia 20.04.2015r. wniósł o zobowiązanie biegłego z zakresu medycyny pracy do uzupełnienia opinii z dnia 15.02.2015r. przez sprecyzowanie wniosków w zakresie niezdolności do pracy ubezpieczonego. Wskazał, że z opinii w/w biegłego wynika, iż ubezpieczony może pracować z wyjątkiem pracy, gdzie musiałby pracować w pozycji przymusowej, natomiast ubezpieczony tego rodzaju pracy nie wykonywał. Nadto opinia biegłego jest słabo umotywowana w zakresie związku niezdolności do pracy z wypadkiem przy pracy z dnia 27.04.2011r.

W konsekwencji postanowieniem z dnia 29.04.2015r. zwrócił akta biegłym celem jednoznacznego wskazania, czy odwołujący w okresie od kwietnia 2011r. jest częściowo, czy całkowicie niezdolny do pracy a jeśli tak, czy jest to niezdolność częściowa czy całkowita, czy jest to niezdolność okresowa i do kiedy, czy też trwała. W przypadku stwierdzenia niezdolności do pracy biegli mieli wskazać jednoznacznie, czy niezdolność ta ma związek z wypadkiem przy pracy, któremu odwołujący uległ w dniu 27.04.2011r. Sąd wskazał, że w opinii z dnia 10.10.2014r. biegły

chirurg naczyniowy z jednej strony wskazał, że odwołujący jest zdolny do podjęcia pracy a z drugiej strony, że odwołujący od kwietnia 2011r. ma trwale przeciwwskazania do pracy wymagającej kilkugodzinnego unieruchomienia (np. jako kierowca TIR). Sąd wskazał nadto, że ani opinia biegłej M. K. ani łączna opinia z 14.02.2015r. nie zawiera jednoznacznych wniosków co do tego, czy odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy, czy też całkowicie i co do okresu. W opinii biegli mieli wyjaśnić też, czy sformułowanie „trwale przeciwwskazania do pracy wymagającej kilkugodzinnego unieruchomienia” oznacza trwałą częściową niezdolność do pracy.

Biegli sporządzili opinie uzupełniające. Biegły z zakresu kardiologii J. K. w opinii z dnia 05.08.2015r. (k. 303a.s.) wskazał, iż z przyczyn jedynie kardiologicznych odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy od sierpnia 2013r. do końca 2015r., bez związku z wykonywaną pracą i bez związku z wypadkiem przy pracy. Jak wynika z dodatkowej dokumentacji medycznej odwołujący oczekuje na zabieg ablacji, jest szansa poprawy stanu kardiologicznego po wykonanym badaniu. Biegły wskazał też, że w dniu 27.04.2011r. u odwołującego rozwinęły się objawy zatorowości płucnej w przebiegu zakrzepowego zapalenia żyły udowej i podkolanowej prawej, ale pozostaje to do oceny biegłego z zakresu chirurgii naczyniowej, zaś pozostałe pytania powinni odpowiedzi udzielić biegli z zakresu medycyny pracy i chirurgii naczyniowej.

Biegły z zakresu chirurgii naczyniowej J. P. w opinii z dnia 21.08.2015r. wskazał zaś, że w badaniu wykonanym w dniu 13.05.2013r. nie stwierdził objawów CVI układu żylnego kończyny dolnej prawej, nie stwierdził zmian troficznych skóry, obrzęku, stwierdził zaś obecność miernie zaawansowanych żyłaków powierzchownych, dlatego uznał, że w zakresie chirurgii naczyniowej S. B. jest zdolny do pracy od 13.05.2013r.

Biegły zaznaczył nadto, iż wystąpienie choroby zakrzepowo zatorowej jest przeciwwskazaniem do podejmowania niektórych rodzajów pracy szczególnie wymagającej długotrwałego zajmowania siedzącej pozycji (kierowca TIR, dalekosiężne loty międzykontynentalne), ale nie skutkuje częściową niezdolnością do pracy. Zagrożenie nawrotem tej choroby determinuje, że ocena czy wnioskodawca ma w związku z tym określone przeciwwskazania do wykonywania określonej pracy – leży w gestii lekarza biegłego sądowego z zakresu medycyny pracy.

Opinii uzupełniającej faktycznie nie sporządziła zaś biegła z zakresu medycyny pracy M. K., gdyż została skreślona z listy biegłych sądowych (k. 312a.s.).

Do w/w opinii uzupełniających żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń. Organ rentowy w piśmie z dnia 30.09.2015r. (k. 335a.s.) wskazał zaś, że biegły kardiolog wypowiedział się o okolicznościach dotyczących niezdolności do pracy, które powstały po wydaniu orzeczenia przez lekarza orzecznika ZUS i w tym zakresie może mieć zastosowanie przepis art. 477⁹ § 2¹ kpc. ZUS nie kwestionował zaś opinii biegłego z zakresu chirurgii naczyniowej.

S. B. ostatecznie wnosił o przyznanie mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na stałe.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy i sporządzone opinie Sąd Okręgowy uznał, iż odwołujący wykazał swoją częściową niezdolność do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, któremu uległ w dniu 27.04.2011r. Zgodnie z art.3 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą m.in. podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych. Sąd uznał, że zdarzenie z dnia 27.04.2011r. było wypadkiem przy pracy w rozumieniu w/w przepisu. Było to bowiem zdarzenie nagłe, które nastąpiło podczas wykonywania przez S. B. obowiązków pracowniczych i zostało spowodowane przyczyną zewnętrzną, tj. warunkami pracy odwołującego.

Wskazać trzeba, że zewnętrzną przyczyną sprawczą wypadku przy pracy może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego, zdolny - w istniejących warunkach - wywołać szkodliwe skutki, w tym także pogorszyć stan zdrowia pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym (wyrok SN z dnia 18.08.2009r., I PK 18/09, LEX nr 528154). Dopuszcza się też sytuację, że nawet codzienne czynności wykonywane w normalnych warunkach przez pracownika o zmniejszonej sprawności, czy to na skutek choroby, czy też w wyniku postępujących zmian w organizmie,

mogą być - w zależności od całokształtu okoliczności - uznane za podjęte przy użyciu nadmiernego dla tego pracownika wysiłku i wówczas skutkują uznaniem wypadku przy pracy (postanowienie SN z dnia 16.01.2014r., I PK 185/13, LEX nr 1646046).

Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Odwołujący był wprawdzie dotknięty schorzeniem samoistnym: chorobą zatorowo-zakrzepową i antyfosfolipidowym oraz nadciśnieniem tętniczym, lecz wykonywał pracę kierowcy TIR a tego rodzaju praca wymaga kilkunastogodzinnego lub nawet kilkunastogodzinnego siedzenia. Z opinii wszystkich biegłych wynika jednoznacznie, iż czynnikiem sprzyjającym rozwojowi tej choroby jest długotrwałe przebywanie w pozycji siedzącej lub w innej pozycji wymuszonej. Taki sposób rozumienia przyczyny zewnętrznej zaprezentował też pracodawca S. B., skoro zdarzenie z dnia 27.04.2011r. uznał za wypadek przy pracy a w protokole ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy jako przyczynę wypadku wskazano właśnie długotrwałe przebywanie w pozycji siedzącej w ograniczonej przestrzeni, tj. w kabinie kierowcy. Takie stanowisko zajmował też ZUS, bowiem z akt rentowych wynika, iż dokumentacja dotycząca zdarzenia z dnia 27.04.2011r. została przedstawiona organowi rentowemu, który również zdarzenie to uznał za wypadek przy pracy i wypłacał odwołującemu zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne z tytułu niezdolności do pracy powstałej w związku z wypadkiem przy pracy. Nadto u odwołującego stwierdzono 10% uszczerbek na zdrowiu spowodowany skutkami wypadku przy pracy. Organ rentowy razem z protokołem ustalenia okoliczności wypadku przy pracy otrzymał tłumaczenie z języka fińskiego dokumentacji dotyczącej porady ambulatoryjnej na promie i dokumentacji z pobytu odwołującego w szpitalu w H.. Z tego też względu niezrozumiałe jest obecnie kwestionowanie przez ZUS istnienia przyczyny zewnętrznej. Z orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 20.03.2012r. nie wynika, dlaczego uznano, że częściowa niezdolność do pracy odwołującego nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy. W orzeczeniu tym jako datę powstania częściowej niezdolności wskazano przecież właśnie 27.04.2011r., a więc dzień wypadku, w czasie którego doszło do nastąpienia zatorowości płucnej. Wprawdzie odwołujący cierpi na schorzenia samoistne w postaci zakrzepicy żyły udowej i podkolanowej prawej i zespół antyfosfolipidowy, lecz skoro z opinii biegłych wynika, że czynnikiem sprzyjającym zakrzepicy jest długotrwałe unieruchomienie, to logicznym jest przyjęcie, iż warunki pracy odwołującego jako kierowcy TIR wpływały na jego stan zdrowia i rozwój schorzenia, gdyż praca kierowcy TIR wymaga długotrwałego siedzenia.

Zgodnie z art. 12 ust. 1- 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do pracy zarobkowej zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu a całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy.

Wskazać przy tym trzeba, iż wyróżnia się kwalifikacje w ujęciu formalnym oraz kwalifikacje rzeczywiste, tj. wiedzę i umiejętności faktyczne, a przy ocenie niezdolności do pracy dla celów rentowych uwzględniać należy płaszczyznę kwalifikacji rzeczywistych, gdyż istota problemu sprowadza się do stwierdzenia, w jakim stopniu wiedzę i umiejętności, którymi dysponuje dana osoba, można wykorzystać w pracy mimo zaistniałych ograniczeń sprawności organizmu. Na takim samym stanowisku stoi również orzecznictwo sądowe. Przykładowo w wyroku z dnia 20.12.2011r. (I UK 175/11, LEX nr 1129321) Sąd Najwyższy wskazał, iż przez kwalifikacje zawodowe należy rozumieć zarówno kwalifikacje formalne, czyli przygotowanie zawodowe udokumentowane świadectwami ukończenia nauki, dyplomami, zaświadczeniami a także kwalifikacje rzeczywiste w postaci doświadczenia i praktyki zawodowej, które bez potrzeby przekwalifikowania zawodowego pozwalają podjąć prace w innych warunkach i na innym stanowisku niż zajmowanym przed uzyskaniem świadczeń rentowych, ale zgodnym z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych. Reasumując powyższe rozważania trzeba uznać, iż wprawdzie S. B. zdobył zawód formierz-odlewnik, lecz z akt ZUS wynika, iż faktycznie nigdy nie pracował w tym zawodzie, pracował zaś na stanowisku kierowcy, dlatego trzeba oceniać posiadane przez niego kwalifikacje rzeczywiste. Z orzeczenia komisji Lekarskiej ZUS z dnia 20.03.2012r. wynika, iż brano pod uwagę właśnie kwalifikacje rzeczywiste i oceniono, iż odwołujący nie może pracować na stanowisku kierowcy.

W niniejszej sprawie Sąd prowadził postępowanie dowodowe w celu ustalenia, czy odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy i czy niezdolność ta pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 27.04.2011r.

Jak już wskazano wyżej, odwołujący był przez biegłych uznawany za częściowo niezdolnego do pracy. Wszystkie opinie wskazują te same schorzenia, tj. zatorowość płucną, przebytą żylną chorobę zakrzepowo-zatorową żył głębokich, zespół antyfosfolipidowy, nadciśnienie tętnicze i stan po operacyjnym leczeniu dyskopatii LS.

W ocenie Sądu podstawy orzekania nie może stanowić opinia biegłych: z zakresu kardiologii K. S., ortopedii J. S., neurologii M. B. i pulmonologii M. O.. Biegli ci stwierdzili, że odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy od 27.04.2011r. do 31.03.2013r., lecz niezdolność nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy. Z uzasadnienia opinii wynika, iż wnioski o braku związku z wypadkiem biegli motywują tym, iż zatorowość płucna powstała na tle zakrzepicy żyłnej kończyny dolnej prawej, która wystąpiła na ok. 3 tygodnie przed incydem zatorowości płucnej, toteż niezdolność do pracy nie jest spowodowana wypadkiem przy pracy, ale jest następstwem choroby zakrzepowo-zatorowej żył głębokich prawej kończyny dolnej.

S. B. kwestionował orzeczone przez biegłych braki związku niezdolności z wypadkiem a jego zarzuty są zasadne. Biegli ustalając, iż zakrzepica żylna kończyny dolnej prawej ujawniła się ok. 3 tygodnie przed wypadkiem przy pracy, opierali się na tłumaczeniu z języka fińskiego dokumentacji dotyczącej udzielenia odwołującemu pomocy lekarskiej na promie i później w szpitalu w H., gdzie rzeczywiście jest mowa o wystąpieniu 3 tygodnie przed wypadkiem opuchlizny prawej dolnej kończyny. Odwołujący w zastrzeżeniach wskazywał, iż jego problemy zdrowotne rozpoczęły się 27.04.2011r., w dniu zgłoszenia się do lekarzy na promie V. (...) a opis wywiadu przeprowadzonego przez lekarzy nie jest rzeczywisty z powodu bariery językowej. Na pytanie lekarzy w H., dlaczego jeździ samochodem z tak grubą nogą prawą, w której znaleziono zatory, próbował wytłumaczyć, że ta noga jest normalna a lewa jest szczuplejsza ponieważ ma zanik mięśni po operacji kręgosłupa sprzed 3 lat a lekarze zrozumieli, że miał operację nerek i nogę prawą grubszą od 3 tygodni - co jest nieprawdą. Należy dać mu wiarę, odwołujący nie włada bowiem swobodnie językiem obcym, w tym niemieckim, w tym co do określeń terminów medycznych, dlatego jego wypowiedzi mogły być źle zrozumiane. Nadto gdyby rzeczywiście opuchlizna łydki wystąpiła już przed 3 tygodniami od wypadku, to zapewne uniemożliwiłaby odwołującemu faktyczne wykonywanie pracy kierowcy. Niezależnie od tego podnieść też trzeba, że nawet gdyby rzeczywiście noga była spuchnięta już wcześniej, to i tak nie zmienia to faktu, iż odwołujący miałby przeciwwskazania do pracy jako kierowca, bowiem długotrwałe unieruchomienie jest – zgodnie z oceną innych biegłych wypowiadających się w sprawie – przeciwwskazane w tego rodzaju schorzeniu, na które cierpi odwołujący. Wykonywanie pracy kierowcy i tak przyczyniłoby się więc do pogorszenia stanu chorobowego istniejącego w organizmie odwołującego.

Takie same uwagi należy odnieść do opinii biegłych z zakresu chirurgii naczyniowej S. R. i kardiologii A. J. oraz biegłej z zakresu medycyny pracy M. W.. Również i ci biegli stwierdzali częściową niezdolność do pracy od 27.04.2011r. do 31.03.2013r., lecz nie pozostającą w związku z wypadkiem przy pracy. Biegli S. R. i A. J. wskazali jednak jednocześnie, iż zatorowość płucna wystąpiła w dniu 27.04.2011r. a przyczyną zatorowości prawdopodobnie było oderwanie się skrzepliny znajdującej się w żyłach głębokich prawej kończyny dolnej, dlatego w przypadku wnioskodawcy doszło do zsumowania 2 czynników: unieruchomienia i zespołu antyfosfolipidowego. Biegli przyznają też, iż przebywanie przez dłuższy czas w pozycji siedzącej należy do czynników ryzyka żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej. W tej sytuacji ich wniosek o nie zadziałaniu czynnika zewnętrznego jest nielogiczny, tym bardziej, że biegli stwierdzają również, że w leczeniu zespołu antyfosfolipidowego należy unikać sytuacji, które mogą zwiększać ryzyko powstania zakrzepów, a do takich sytuacji należy długotrwałe unieruchomienie kierowcy. Biegła M. W. zwrócił wniosek o braku związku niezdolności z wypadkiem przy pracy opiera zaś na stwierdzeniu, iż odwołujący wykonywał wówczas czynności typowe dla pracy kierowcy zawodowego, dlatego nie ma czynnika zewnętrznego. Jak już jednak Sąd wskazał wyżej, dla uznania zdarzenia za wypadek przy pracy wystarcza, jeśli warunki pracy pogarszają stan chorobowy istniejący w organizmie pracownika i dojdzie do zsumowania czynnika wewnętrznego i zewnętrznego, dlatego także i jej opinia nie może zostać uwzględniona.

Opinia biegłego z zakresu okulistyki, R. S. nie stwierdza natomiast niezdolności do pracy z przyczyn okulistycznych, a ponieważ ta opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron, Sąd podzielił jej wnioski.

W sprawie wypowiadali się też biegli: z zakresu kardiologii J. K., chirurgii naczyniowej J. P. i z zakresu medycyny pracy M. K.. Biegli ci wypowiadali się w sprawie kilkakrotnie, bowiem oprócz opinii głównej, sporządzali dwukrotnie opinie uzupełniające.

Biegły z zakresu kardiologii, J. K., w opinii z dnia 12.06.2013r. stwierdził, że z przyczyn kardiologicznych odwołujący nie jest niezdolny do pracy, a decydujące znaczenie ma opinia biegłego z zakresu chirurgii naczyniowej. Natomiast w opinii uzupełniającej z dnia 02.09.2014r. i z dnia 05.08.2015r. stwierdził, iż odwołujący z przyczyn kardiologicznych, z uwagi na stwierdzone w czasie badania w sierpniu 2013r. zaburzenia rytmu serca, wymaga dalszego nadzoru i leczenia i od sierpnia 2013r. spełnia kryteria częściowej niezdolności do pracy, okresowo do końca 2015r., bez związku ze zdarzeniem w dniu 27.04.2011r. Ostatecznie biegły orzekł więc częściową niezdolność do pracy z uwagi na inne schorzenie niż to, które ujawniło się w dniu 27.04.2011r. Organ rentowy, po zapoznaniu się z jego opiniami, wniósł o zastosowanie przepisu art. 477⁹ § 2¹ kpc i uchylenie decyzji, podnosząc nowe okoliczności w sprawie. Sąd jednak nie zastosował tego przepisu, bowiem z pozostałych opinii wynikało, iż odwołujący z uwagi na zespół antyfosfolipidowy i zatorowość płucną jest częściowo niezdolny do pracy na stałe w związku z wypadkiem przy pracy. Odwołujący w tym postępowaniu dochodził renty w związku z wypadkiem przy pracy, a stwierdzone przez kardiologa zaburzenia rytmu serca mogły stanowić podstawę do przyznania renty z ogólnego stanu zdrowia.

Biegły z zakresu chirurgii naczyniowej J. P., w opinii z dnia 13.05.2013r. stwierdził, że w zakresie chirurgii naczyniowej wnioskodawca jest zdolny do pracy, ma jednak od kwietnia 2011r. stałe przeciwwskazania do pracy wymagającej kilkugodzinnego unieruchomienia, jak np. kierowca TIR, autobusu dalekobieżnego a rozpoznana choroba zatorowo - zakrzepowa powinna być uznana jako schorzenie, które nagle wystąpiło 27.04.2011r. i jest związane z wykonywaną pracą. Takie samo sformułowanie zawarł w opinii uzupełniającej z dnia 10.10.2014r. i w opinii z dnia 21.08.2015r., przy czym ostatecznie stwierdził, że decyzja co do przeciwwskazania do wykonywania pracy kierowcy należy do biegłego z zakresu medycyny pracy.

W opinii łącznej z dnia 21.10.2013r. biegli: kardiolog J. K., chirurg naczyniowy J. P. i biegła z zakresu medycyny pracy M. K. wskazali, iż rozpoznana u S. B. choroba zatorowo-zakrzepowa wystąpiła nagle w dniu 27.04.2011r. podczas pracy i ma związek z pracą kierowcy, a zdarzenie z dnia 27.04.2011r. stanowi wypadek przy pracy. Stwierdzili też, iż odwołujący ma stałe przeciwwskazania do pracy wymagającej kilkugodzinnego unieruchomienia, jak kierowca TIR, czy też innej pracy, przy której musiałby być wielogodzinnie unieruchomiony (k. 142a.s.). Z powyższej opinii wynika więc, iż niezdolność odwołującego do pracy ma związek z wypadkiem przy pracy.

Taki sam wniosek wypływa z opinii biegłej z zakresu medycyny pracy, M. K., która w opinii uzupełniającej z dnia 15.02.2014r. stwierdziła, że odwołujący leczony jest przewlekłe terapią przeciwzakrzepową i z tego względu ma trwałe przeciwwskazania do pracy, która by wymagała kilkugodzinnego unieruchomienia, odwołujący nie może też wykonywać pracy, gdzie musiałby pracować w pozycji wymuszonej (k. 245a.s.).

Takie same wnioski zawarli w/w biegli w opinii łącznej z dnia 14.02.2014r. Ponownie stwierdzili, iż odwołujący nie może wykonywać pracy kierowcy TIR i ponownie wskazali, że zakrzepica żył głębokich wystąpiła 3 tygodnie wcześniej, zatorowość płucna mogła wystąpić w innych przypadkach, biorąc pod uwagę obecność zespołu antyfosfolipidowego. Teza o pojawieniu się zakrzepicy 3 tygodnie przed zdarzeniem jest zdaniem Sądu niewiarygodna, co Sąd wskazał we wcześniejszej części uzasadnienia

Sąd Okręgowy uznał, iż z w/w opinii biegłych wynika, że S. B. jest osobą częściowo niezdolną do pracy a niezdolność ma związek z wypadkiem przy pracy, któremu uległ w dniu 27.04.2011r. Podkreślić przy tym trzeba, że wprawdzie w opiniach nie ma sformułowania literalnego o częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na stałe, lecz wniosek taki wypływa z całokształtu opinii i stwierdzenia o przeciwwskazaniu do wykonywania pracy kierowcy TIR. Sąd trzykrotnie przesyłał akta tym biegłym, chcąc uzyskać literalną odpowiedź na pytanie, czy

odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, lecz za każdym razem biegli sporządzali opisowe opinie. Sąd uznał więc, iż należy oprzeć się na takiej treści opinii, jakie znajdują się w aktach, bowiem można z nich wysnuć wnioski o częściowej i trwałej niezdolności do pracy odwołującego.

Biegli: kardiolog J. K., chirurg naczyniowy J. P. i biegła z zakresu medycyny pracy M. K. w łącznych opiniach stwierdzali, iż odwołujący leczony jest przewlekłą terapią przeciwzakrzepową i z tego względu ma trwałe przeciwwskazania do pracy, która by wymagała kilkugodzinnego unieruchomienia, w tym do pracy jako kierowca TIR. Stwierdzali też, że kilkugodzinne unieruchomienie w czasie wykonywania pracy kierowcy sprzyja rozwojowi zakrzepicy żył. Jak już Sąd wskazał wyżej, warunki pracy kierowcy (kilkugodzinne unieruchomienie) są czynnikiem zewnętrznym, pogarszającym stan chorobowy istniejący w organizmie S. B..

Zauważyć też należy, że organ rentowy ostatecznie nie kwestionował opinii w/w biegłych a rozstrzygnięcie pozostawiał do uznania Sądu.

Mając powyższe na uwadze Sąd stwierdził, że S. B. wykazał, że jest częściowo niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, do dnia wypadku na stałe. Sąd na mocy art. 477¹⁴§2 kpc zmienił więc zaskarżoną decyzję i przyznał S. B. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od daty zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego na stałe. Z opinii wynika bowiem, iż odwołujący ma trwałe przeciwwskazania do pracy kierowcy TIR.

Stosownie do treści art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do renty, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego co do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010r., II UK 330/09, LEX 604220).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki do obciążenia odpowiedzialnością organ rentowy za nieprzyznanie odwołującemu prawa do renty już na etapie postępowania przed ZUS. W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie niezdolności do pracy odwołującego, jej stopnia i okresu trwania. Dopiero postępowanie sądowe pozwoliło na ustalenie, czy odwołujący jest niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. W sprawie wypowiedało się kilka zespołów biegłych lekarzy, którzy brali pod uwagę także dokumentację złożoną przed Sądem. W tej sytuacji organowi rentowemu nie można przypisać odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu świadczenia.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.